

A Tudományos Diákkör elmúlt 30 évének története – ahogy a TDT-elnökök látták

Dobozi Pálma – Semmelweis Egyetem, Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

Több mint hatvanöt évvel ezelőtt, az 1952/53-as tanévben indult útjára a Semmelweis Egyetemen a tudományos diákköri program. Cikkünkben az elmúlt 30 év történetét idézzük fel a Tudományos Diákköri Tanács előző három elnöke, *dr. Spät András*, *dr. Csermely Péter* és *dr. Merkely Béla* segítségével, akik 10-10 évig töltötték be ezt a pozíciót. A beszélgetésen jelen volt a tanács jelenlegi elnöke, *dr. Szijártó Attila* is. A tudományos diákköri munka hatalmas örömet ad, számos dologra megtanít és könnyű beleszeretni – többek között ebben is egyetértettek a vezetők.

Értékalapú TDK-t kell teremteni! – ezt a hitvallást *dr. Merkely Béla* rektor – aki 2009 és 2019 között volt a Tudományos Diákköri Tanács (TDT) elnöke – *dr. Spät Andrástól*, a tanács rendszerváltás utáni első elnökétől hallotta először, és – mint fogalmazott – az ő küldetését is jelentősen megalapozta ez a gondolat. A rektor felidézte azt is, hogy mikor TDK-hallgatóként Spät professzor vezetésével mentek Szegedre az OTDK-ra, jó ha 12-15 fős csapat mérettethette meg magát. Ehhez képest a múlt évben Debrecenben megrendezett országos konferencián ennél több mint tízszer többen vehettek részt az egyetemről. Ez is jól tükrözi az elmúlt három

évtized fejlődését, de térjünk vissza először a gyökerekhez.

A Központi Levéltárban fellelhető 1976-os egyetemi kiadvány szerint az 1952/53-as tanévben indult útjára a tudományos diákköri mozgalom az egyetemen. Az első évtizedekről kevés információ maradt fenn, annyi ugyanakkor tudható, hogy a rendszerváltás utáni első elnök, *dr. Spät András* *dr. Kovách Arisztid*től vette át a posztot. Az itthon szovjet mintára az ötvenes években megalakult tudományos diákkör 1990-ig – ha csökkenő mértékben is – politikailag ellenőrzött intézmény volt,

hiszen KISZ jóváhagyás kellett ahhoz, hogy valaki részt vehessen TDK-munkában – emlékszik vissza *dr. Spät András*, hozzátéve, hogy elnöksége idején éppen ezért új alapokra kellett helyezni ezt a területet is, teljesen új szabályozás készült például. A professor emeritus kiemelte a zsűrizés kérdését, amelynek módszerét szintén megváltoztatták, gondoskodva arról, hogy a szűkebb területet, amiről előad a hallgató, legalább egyvalaki mindig képviselje. A TDT 1990 és 2000 közötti elnöke elárulta azt is, hogy szerinte a tanács legnehezebb feladata a bírálás, és mikor átvette az elnökséget, benne az is felmerült, hogy javaslatot tesz a díjak eltörlésére. Ez végül nem történt meg, de – mint hangsúlyozza – különösen figyelni kell arra, hogy aki rendesen, tisztességesen dolgozik, megkapja az elismerést, felismerje a zsűri azt, hogy mennyi munka van az adott kutatásban. Fontos, hogy érezze, tudja a hallgató, hogy Goethével mondva „*a dalnok jutalma a dal maga*”, vagyis nem feltétlenül a díj, hanem a megszerzett tudás. Ugyanakkor az is hasznos, hogy a TDK-hallgató idejében megtapasztalja nemcsak a sikert, hanem a kudarcot is.

Dr. Merkely Béla szerint ma már kisebb esélye van annak, hogy egy igazán jó TDK-munka nem kap jutalmat, hiszen a hallgatók fele hazavihet valamilyen díjat a konferenciáról. Ugyanakkor a megfelelő elismerést ő is kardinális kérdésnek tartja: „*úgy lehet jól motiválni a tehetséges embereket, hogy ha valaki megdolgozott érte, azért jár a jutalom. Ha ebben frusztráció éri az illetőt és egy kontraszelekció alakul ki, az nagyon vissza tudja venni a lendületet.*”

A díjak számát és az alternatív díjazást bővítette a tudományos közlemények elismerésének lehetősége, ami *dr. Csermely Péter* elnökségéhez kötődik. „*Egy életre való municiót kaptam abból a beszélgetésből, mikor váratlanul behívott Spät professzor a szobájába és felkért utódának. A váltást azzal indokolta, hogy éppen tíz éve tölti be az elnöki posztot, és a tíz év pontosan annyi idő, mikor abba kell hagynia valamit. Ez a gondolat annyira bennem maradt, hogy azóta magam is tízévenként váltok, akár kutatási területet*” – emlékszik vissza *dr. Csermely Péter*, aki 2000 és 2009 között töltötte be az elnöki posztot.

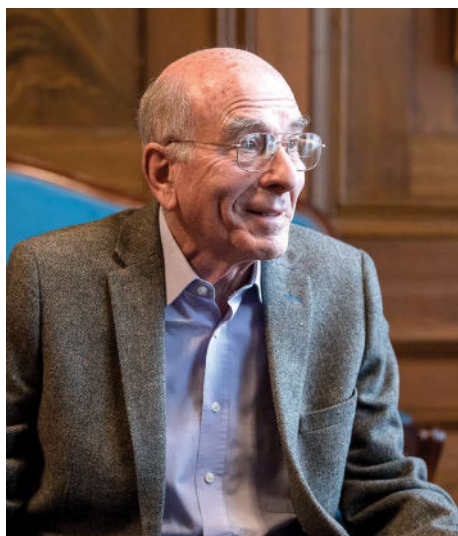
Elődjétől egy jól működő rendszert vehetett át, amit már „csak” működtetni kellett, ehhez pedig később olyan segítőtársai lettek, mint *dr. Buday László* és *dr. Merkely Béla*, illetve az adminisztráció terén *Mihály Katalin*. Elnöki évtizedéből a fontos folyamatok között kiemelte, hogy rendszeressé vált a TDK-hallgatók társaszerzősége, sőt elsőszerzősége tudományos cikkekben,

éppen ezért vezették be ezek külön díjazását, amiből hagyomány lett; évente több mint 10 ilyen elismerést adnak át. Ami az esetleges kudarccokat illeti, úgy fogalmaz, a sikerhez hosszú távon a kudarccok tűrésén át vezet az út, ezt is meg kell tanulniuk a diákoknak. Ezzel együtt is a legnagyobb problémát az jelntette ebben az időszakban, hogy sok volt a nagyon jó előadás, viszont a keretszámok miatt keveset lehetett ezek közül OTDK-ra vinni. Mint arra *dr. Csermely Péter* és utóda, *dr. Merkely Béla* visszaemlékezett, volt olyan, hogy kalapból húzták ki a neveket, mert a 18 helyre 60 arra egyformán érdemes előadás volt, nem tudtak igazságosan dönteni.

Éppen ezért tartja fontosnak *dr. Merkely Béla* azt az elnökségéhez kapcsolható előrelépést, hogy az OTDK viszonylag kicsi orvos- és egészségtudományi szekcióját sikerült jelentősen megerősíteni egy új szabályozás bevezetésével, amely szerint a helyi kongresszuson résztvevők arányában lehetett delegálni hallgatókat az országos megmérettetésre. A 2019-es debreceni OTDK-n már 700 fős volt a szekció, a Semmelweis-delegáció pedig 170 főből állt, akik csaknem 100 díjat hoztak el. A rektor – akit *dr. Csermely Péter* javasolt utódnak – azt vallja: a TDK adja az alapot az egyetem emberi erőforrásának fejlesztéséhez. A TDK-sokból lesznek a PhD-hallgatók, az oktatók és a szakorvosjelöltek, majd a professzorok. Mint fogalmaz, gyakorlatilag egy egész városmajori klinika épült a TDK-ra. Az első tudományos diákköröse *dr. Gellér László* volt, aki ma egyetemi tanár, európai szinten ismert intervenciós kardiológus, elektrofiziológus. Ma már az ő TDK-sainak is vannak TDK-hallgatói, tehát már a dédunoka generáció jön a tehetséggondozásban – jegyezte meg a rektor, aki kiemelte egykori tudományos diákköri hallgatói közül mások mellett *dr. Vágó Hajnalka* és *dr. Zima Endre* egyetemi docenseket is.

A rektor úgy fogalmaz, a TDT tanács elnökök feladatában az érték, a teljesítmény és a hallgató a legfontosabb, és azok lesznek jó tanácsstagok, akik maguk is tutorok. A hagyományokat megtartva ő is maga tett javaslatot utódára. *Dr. Szijártó Attilára* bő tíz éve, 2009-ben, az első olyan egyetemi TDK-konferencián figyelt fel, amit ő szervezett már elnökként. A tanács ekkor az előbírálat során nem engedte konferenciára *dr. Szijártó Attila* egyik TDK-hallgatóját, ami kapcsán némi vita alakult ki, ugyanis a fiatal témavezető nem értett egyet a döntéssel. Merkely professzor elnöksége alatt folyamatosan figyelte az egyetemi TDK-műhelyeket, ennek köszönhetően néhány évvel később TDT-tagnak kérte fel *dr. Szijártó Attilát*, aki 2019 óta a TDT elnöke.

Miért jó TDK-zni? - Az elnökök üzenete a hallgatóknak

Dr. Spät András

„A TDK-munkának biztos nem az a célja, hogy egy szűk szakterület kiemelkedő szakembere legyen a hallgató, hanem, hogy tanulja meg a kutatómunka módszertani alapjait, azt, hogy miként kell az irodalmat követni és kritikusan olvasni, saját munkáját módszer-tanilag ellenőrizni. Ez mind olyan dolog, amire annak is szüksége lesz, aki klinikusként dolgozik később.”

Dr. Csermely Péter

„Elképesztő öröm, mikor az ember valamilyen felismerésre jut, megtalál valamit, ezért nagyon lényegesnek tartom, hogy ezt az örömforrást ne spóroljuk el diákjainktól, biztassuk őket a TDK-ban való részvételre. Nagyon fontosnak tartom azt, amikor a TDK-hallgató és a témavezető között szoros kollegiális kapcsolat alakul ki. E kapcsolat minőségét jól jelzi, hogy én magam jobban izgulok, ha egy TDK-hallgatóm előadására ülök be, mintha nekem kell előadnom.”

Dr. Merkely Béla

„Az orvostudomány rendkívül gyorsan fejlődik, ennek a természetét nem lehet máshogy megtapasztalni, csak ha mi magunk is belekóstolunk, látjuk a nehézségeket és örömeiket. Én egy olyan szakmát választottam, ami elképesztően gyorsan fejlődött az elmúlt harminc évben. Olyan emberekkel találkozhattam témavezetőként, akik ténylegesen utat mutattak, és a TDK-s alapok nélkül nem tudtam volna azt elérni a kardiológiában, ahol most tartok. A TDK fejleszti a képességeket, a kitartást, megtanít a kudarc tűrésére és a siker elviselésére, mert utóbbi sem könnyű mindig. Aki úgy érzi, hogy marad erő benne az egyetemi tanulmányok mellett, mindenképp próbálja ki, hogy fejlődik a tudomány és szerezzen saját tapasztalatokat, mert bele fog szeretni.”